

A mai szám ára 200 korona.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Vasárnap
1923 augusztus hó 5.

Felolós szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ÁRA:
100
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 2000 korona, külföldre 4000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 176. szám.

Benes meghívólevele

A magyar kölesön ligye a tárgyalások, az előzetes informatív tárgyalások után végre a komoly aktualitás stádiumába intott: a sinajai konferencia üzenete tegnap óta Bethlen kezében van. Benes bejelentette, hogy ő a konferencia megbízottja a Magyarországgal folytatandó tárgyalásokon és tudtára adta a magyar kormány azokat a feltételeket, amelyek a tárgyalások alapját képezik.

Ma még nem tudunk ezekről a feltételekről semmit, de teljesen megnyugtató bennünket az a politikai hír, amely szerint Bethlen miniszterelnök a belső politika függő kérdéseit a Benessel folytatandó tárgyalások végzetével rendezzi. A magyar kormány tehát kész elfogadni a kisantant meghívását, a magyar kormány alkalmasnak tartja a sinajai feltételeket arra, hogy alapjai legyenek egy tárgyalásnak, amely végre már teljes egészében tisztázza Magyarország és a kisantant viszonyát és valamelyes megállapodást hozva létre, véget vetne a mindkét félre végzetes ellenségeskedések és a felbecsülhetetlen károkkal járó félreértések végeláthatatlan sorának.

A ma folytonos küzdelemben a megélhetésért, a holnap bizonytalanságának rettenetes nyomása alatt nagy meggönynyebbülés, az első szabad lélekzetvétel ez a hír, hogy Bethlen és Benes végre tárgyalásra ülnek össze, hogy végre másként is látnak ezt a két nevet, mint támadó és cáfoló nyilatkozatok alatt. A zöld asztal nem áthidalhatatlan távolság és reméljük, hogy a zöld asztalnál annak biztos tudatában, hogy a megegyezés mindkét félre előnyös, elhárítják az akadályokat a magyar kölesön utjából.

Nekünk szükségünk van erre a kölesönre, hogy a végromlásból kivergődhessünk. De szomszédainknak is szükségük van arra, hogy végre szilárd talajt találjanak a lábunk alá és ezen megvetve a lábunkat, normális gazdasági érintkezésbe léphessünk velük. Jól tudjuk, hogy a sinajai határozatot nem hamánus felbuzdulás segített meghozni, hanem józan gazdasági önzés és épen erre az önzésre építünk, amikor reméljük, hogy Benes és társai nem fogják megakadályozni a becsületes megegyezést, a magyar kölesön felvételét és ezzel középeurópa pénzügyi regenerálását.

A fajvédők pártja csak 8-10 főnyi lesz

A rendbontó politika gőpöntje a kormánypartban volt.
Heinrich Perenc kihallgatása a kormányzónál

Budapesti tudósítónk jelenti: A mozdonyvezetők és fűtők sztrájkjának megszűnésével a politika előterébe Gömbösöknek az egységspártból két nap előtt történt kilépése, illetve a fajvédők új csoportosulásának megbeszélése került.

Az egységspártból kilépőket mindmáig nem követték újabb kilépők, Gömbösök, a beavatottak véleménye szerint, nem kapnak számottevő csatlakozást. Olyanok ugyanis, akiknek kilépésére számítottak, mint például Fáy Gyula, Putnoky Mór, Zsitvay Tibor és még néhányan egész határozottan kijelentették egy a kormányvezetők, mint a pártelnök előtt, hogy a pártot semmiféle sem hagyják el.

Ugy látszik tehát, hogy Gömbösök teljesen izolálva maradnak. Ez az elszigeteltségük különben már a nemzetgyűlés regnani ülésén is látható volt, az Eckhardt-Fábián esetében, amikor Eckhardt sehonnán sem kapott támogatást. Még az is nagyon kérdéses, hogy azok az elemek, amelyeket csak pártkötetelkére választottak el Gömbösöktől, illetőleg eddig a pártokivültség állapotában vesztegelték, érteve ezeken a fajvédők nevet kérdemélt pártokivültség képviselőket, követni fogják-e a disszidáló vezért. Ha igen, akkor is csak 8-10 főre szaporítják a Gömbös-csoportot, amely azonban így sem lehet döntő parlamenti tényező.

Ezek után joggal merülhet fel az a kérdés, hogy vajjon a Gömbösök kiválása okoz-e nehézségeket a politikai helyzetben. Az optimisták azt hangoztatják, hogy ha az első roham ilyen kudarccal végződött, akkor mindenki meggondolja, hogy kövessen-e olyan vezért, aki ilyen kudarccal kezd meg politikai akcióját. A pesszimista fellegás szerint, amelyet az ellenzéki képviselők hangoztatnak, nem tartják Gömbösök kiválását emyire elintézettnak. Ezek attól tartanak, hogy Gömbösök a nyáron összefognak az ellenzékkel az őszi kampánvra és Friedrichékkel, Wollékkal és Hallerékkal karöltve újabb támadást intéznek a kormány ellen. Ebben az esetben a kormánynak az ellenzék egyes tagjaival kell megerősíteni pozícióit.

Bethlen István miniszterelnök a ma tartott pártértekezleten kijelentette, hogy a belpolitikai kérdések végleges rendezését a Benes-féle tárgyalások befejezése után veszi kezébe.

Ami a Gömbösök kiválása után előállott új helyzetet illeti, erre vonatkozólag a kormány felfogásáról teljesen informált helyről a következő véleményt mondták:

A mostani kiválás megeremte az egységspárt részére azt a nyugodt atmoszférát, amelyet egy homogén kormányzópart jelent a kormány számára. A kormány most már

Mint ismeretes, Kállay Tibor pénzügyminiszter nyolc szakaszos törvényjavaslatba foglalja az adóvalorizációra vonatkozó reformintézkedéseit. Az új törvényjavaslattal délelőtt az egységspárt, délután pedig a nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága foglalkozott.

Az egységspárt értekezlete Az egységspárt ma délelőtt 11 órakor értekezletet tartott, melyen az adóvalorizációs törvényjavaslatot tárgyalta.

Az értekezletet Kállay Tibor pénzügyminiszter nyitotta meg. Sullyosnak tartja a jövedelem- és vagyonadóról érvényesített törvényjavaslatot, de ha figyelembe vesszük az értékelőadásokat 1921-től a mai napig, belátható, hogy a megállapított 25-szörös szorzószám a jövedelmi- és vagyonadóra vonatkozólag kedvezőbb eredményt jelent az adózókra nézve, mintha a mostani 3 egyenlődes koronával számított volna ki, azonban belátja, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben bizonyos engedelményt kell tenni és a 25-szörös szorzószámot halandó leszállítani 20-szorosra. Az egész vidékre kiterjedően, ahol a jövedelmiadó kivetése túlméltas volt, új adókvizitést eszközöl. Halandó a szőlő- és házadó tekintetében méltányos engedelményt tenni. Felhatalmazást kér a nemzetgyűléstől, hogy a törvényjavaslatban rendeltetűtön állapíthassa meg a szorzószámoknak azon fokait, amelyek megfelelőnek azon százaléknak, amely százalékban a szőlő- vagy háziövedelem értéke az összjövedelem. Azoknak, akiknek jövedelme tisztán szőlőben, vagy házban van, a szorzószám alkalmazását nem nyer, tehát ugyanannyi százalékot fizetnek, mint az 1920-21. évben.

A létminimum kérdésében kimondja, hogy 500 arany koronának megfelelő jövedelem nem kerül adózás alá, az 1.500.000 korona összegnek felel meg, azonban az 1922-23. évben keletkezett új vagyonok, ha birtokosuk 1921-ben adómentességet élvezett, a létminimum alapján megadóztatandó.

Periaky György arra kéri a pénzügyminisztert, hogy leközlöböl

teljes erővel lépnek föl a rendbontók ellen mert a rendbontó politika legveszedelmesebb gőpöntje és támasza — bármilyen különösen hangozzék is — a kormánypartban volt.

Heinrich a kormányzónál A fajvédők kudarcával végződő kormánybuktató törekvéseinek meghiusulásában jelentős szerepe volt Heinrich Perencnek, aki a válság idején megállapodást létesített a kormány és az ellenzék között felmerült vitás kérdések elintézésére. Ezáltal lehetővé vált, hogy a diszsidensek teljes izolálásban maradtak.

Ma délelőtt, mint értesültünk, Horthy Miklós kormányzó szűz kihallgatáson fogadta Heinrich Perencet, akivel a politikai helyzetről beható tanácskozást folytatott.

Huszsoros lesz a jövedelmi adó szorzószáma időben felszabadult területen az 1922-23. évre történő jövedelem- és vagyonadó befizetését legalább egy évvel halasztja el.

Szilij Bálint kéri, hogy azoknál az adózóknál, akik már előre befizették az 1922-23. évre a jövedelmi- és vagyonadót, a kivetésnél az általuk befizetett összeget a megfelelő időben fennálló valutaérték szerint valorizálják.

Temesváry Imre azt kéri, hogy az 1922-23. évre fizetendő jövedelmi- és vagyonadó három részletben legyen fizetendő. Egyharmadrésze szeptember végéig, egyharmada december végéig és egyharmada 1924. március hó végéig. Magáévá teszi Szilij Bálint indítványát.

Hoyos Miksa gróf pártolja Szilij Bálint indítványát, hogy az előre befizetett adókat bizonyos mértékig valorizálják. Ezenfelül indítványt tesz többféle adómentes vonatkozásban.

Széchenyi Viktor gróf tetemes kedvezményt kér az olyan birtokosoknál, ahol azok a főjövedelmezési forrást képezik.

Kállay Tibor pénzügyminiszter: A felszólalásokból azt veszi ki, hogy az adókvetésekben az 1920. évben aránytalanságok vannak. Olyan területen, ahol nagyobb sérelmek voltak, biztosítékot nyújt az új adóalap megállapítására. A szőlőknél nem csupán ott, ahol kizárólag a szőlő képezi a jövedelem forrását, hanem ahol jelentékenyebb részét teszi ki, hivatalból fogják tekintetbe venni a jövedelem nagyságát. Ugyanezt helyezik kilátásba a házakból eredő jövedelemből is. Az adókvetés érmulasztásért fizetendő összegekre nézve kijelenti, hogy azt csak a kivetés keletkezésének időpontjától kell fizetni. A jövedelmi adó részletfizetésekre nézve nem fogadja el Temesváry indítványát.

Ezután a törvényjavaslatot a miniszter módosításával egy általánoságban, mint részleteiben elfogadták.

Vass József népielőti miniszter bejelentette a lakásépítés előmozdításáról szóló törvényjavaslatot, melyben az állam kölesönt nyújt az építő vállalatoknak munkálakások építésére. A kölesön után a vállalatok 20 százalék kamatot tartoznak fizetni a kölesönösszeget öt év alatt kötele-

sék visszafizetni. A kölcsönadások a törvényjavaslat törvényerőre emelkedése után kezdődhet meg.

Erdélyi Aladár biztosítékot kíván aziránt, hogy az egyes ipari vállalatok az épületek jövedelméből befolyó összegnek egy részét a kormánynak adják át.

A törvényjavaslatot az értekezlet általánosságban és részletekben elfogadta.

Mokcsay Zoltán indítványára abból a célból, hogy a közvélemény minden irányban tájékozva legyen a törvényhozás eddigi munkájáról, az értekezlet bizottságot választott, amelynek tagjai Mayer János elnök, Szűz Fálut, Mokcsay Zoltán, Schandl Károly, Vild József, egri Nagy János, Rubinek István, Erdélyi Aladár, Marschel Ferenc, Angván Béla sajtófőnök és Almássy László, a párt ügyvezető alelnöke.

Széchenyi Viktor gróf a vasutas sztrájk ügyében kért felvilágosítást.

Walko Lajos kereskedelmiügyi miniszter kijelentette, hogy a sztrájk véget ért, tárgyalások nem voltak a kormányval, a vasutasok jobb helyzetükről vezetve állottak munkába.

Az adóvalorizációs javaslat a pénzügyi bizottságban

Budapest, aug. 4. A pénzügyi bizottság ma délután fél 5 órakor tartott értekezletén tárgyalta az egyes pénzügyi reformokról szóló nyolc szakaszos törvényjavaslatot.

Napirend előtt Sándor Pál szólalt fel és megkérdezte, hogy miért adott a kormány 600 millió nemzeti ajándékot a cseh textilgyárosoknak, a csendőrség részére szükséges egyenruhák megrendelésekor. Ezt a megrendelést a magyar gyárosok is tudták volna teljesíteni, ezen felül azt a nagy mennyiségű koronát piacra dobták s ezáltal leszorították a magyar korona árfolyamát.

Amíg Sándor Pál beszélt, telefonáltak Rakovszky Iván belügyminiszterért, aki azonban egyéb elfoglaltsága miatt nem tudott eljönni és így az interpellációra csak a hétfőn délelőtti ülésen kap választ Sándor Pál.

Temesváry Imre előadó ismertette ezután azokat az engedményeket, amelyeket a miniszter hajlandó tenni.

Kállay Tibor pénzügyminiszter kifejtette, hogy miért nincs módjában az 1922. esztendőre az 5-ös szorzószámot megváltoztatni s az 1923. évre előirányzott 25-szörös szorzószámot 20-nál lejjebb szállítani. Azoknak, akik már az 1920-21-es kivétel alapján 1922-re kifizették adójukat, hajlandó azt duplán számítani, akik pedig 1923-ra is befizették a háromszorosan számítás kedvezményét kaphatják. Könyvitést hajlandó adni a szőlő- és háztulajdonosoknak, ha igazolják, hogy 90 százalékban ebből élnek.

Sándor Pál ellene van a javaslatnak. Hosszasan fejtegeti a kereskedelem sérelmeit, amelyek a deviza-kérdés nehézségeivel, melldnem a tönkrementek elé állítják az iparos és kereskedő világot.

Vázsonyi Vilmos: A szorzószám alapján 5 és 20-szorosában állapította meg a pénzügyminiszter az adót, feltételezve, hogy az adófizetők jövedelmei is annyi ponttal emelkedtek, ahányal a drágaság. Az ár-emelkedések alapján azonban nem lehet elindulni. Ez csak látszat. Csak nem képzeli a pénzügyminiszter, hogy az ügyvéd, az orvos, aki ezelőtt egy bizonyos munkáért 1000 koronát

kapott, most 3 millió koronát kap ugyanazért. A miniszter megkezdte a nagylelkűséget a ház- és szőlőtulajdonoknál. Folytathatta volna is.

Kállay Tibor pénzügyminiszter elmondja, hogy a javaslat csakugyan nem felel meg az isteni igazságszolgáltatásnak, de az embernek igen, nem is akar adótörvény lenni, hanem csak behatítási törvény. Ha nem hajthatják be így az adókat, a bankóprést ismét működésbe kellene hozni.

Több felszólalás után a bizottság a javaslatot általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalásra hétfőn délelőtt fél 11 órakor kerül sor.

A nemzetgyűlés munkarendje

Az indemnitási törvényjavaslat részletes vitája szerdánál előbb nem fejeződhetik be. Először szavazni kell a tisztviselők törzsfizetésére, a családi pótlékra és a hadviselők pótlékára vonatkozó 15-ik szakaszról. E szakasz vitája még nincs lezárva, módosításokat adott be Szilágyi és Homonnay Tivadar. Az egyik határozati javaslat arra vonatkozik, hogy a tisztviselők gyermekei között nem szabad felülbíróságot tenni a családi pótlék odaítélésénél. A másik határozati javaslat Kállay legutóbbi intézkedéséről szól, mely szerint a közalkalmazottak irószereiket és felszerelési tárgyukat sajtóinkból tartoznak beszerezni. A hadipótlékra vonatkozólag az ellenzék névszerűt szavazást fog kérni.

A 16. szakasz tárgyalásánál, amely a lakásrendelet akaria törvényesítéséről s amely oly nagy felzúdulást keltett, szintén felszólalásra készül az ellenzék.

Hasonlóképpen támadni fogja az ellenzék a 17. szakaszt, mely a nyugdíjasok ellátását szabályozza. Ezen a szakaszon kívül csak két szakaszról lesz még felszólalás, a kedvezményes ellátásra vonatkozóhoz és amál, amely a honvédség, csendőrség, rendőrség, folyamórság, vámórság és pénzügyórság illetményeit szabályozza. Itt az államrendőrség személyzetének anyagi viszonyairól és az államrendőrség szervezetről sok szó fog elhangzani.

Az indemnitás elintézése után

a létszámszökkentési javaslat

következik. Ez már a bizottsági tárgyaláson sok módosításon ment keresztül, de még mindig vannak ittköző pontok, még pedig az elbocsátandó közalkalmazottak végkielégítése és nyugdíja tekintetében, valamint a pénzügyminiszternek azon javaslata tárgyában, hogy a fiatalabb nyugdíjasok kedvezményes ellátását 1924. évi július 1-től kezdődőleg minden további ellenszolgáltatás és váltásdíj nélkül megvonják.

Felszólalások lesznek a közoktatásügyi miniszter azon javaslata ellen is, amellyel

a tanítókat a főispánok hatáskörébe akarja utalni. Ennek a javaslatnak a letárgyalása előreláthatóan két napot vesz igénybe. Ezután külön az adójavaslatokra s így a szünet csak a jövő hét végén kezdődik.

Szabad lesz a devizatorgalom

Kállay Tibor pénzügyminiszter új devizarendelelet készített elő, amelyet napról-napra várnak, értesülésünk szerint azonban csak a jövő hét folyamán kerül nyilvánosságra. Az új devizarendelelet a szabadforgalomra térne vissza s a devizaközvetítők a deviza-eladások és vételük alapján a bankokkal közösen állapítaná meg a devizakursusokat.

A jóvátételi bizottság enyhíti a magyar kölcsönről szóló határozatát

London, aug. 5. A Manchester Guardian azt írja, hogy Magyarország kelleltenül fogadta a kisantantnak azt az igényét, hogy az ellenőrző bizottságban képviselője legyen.

Az angol politikai körökben úgy tudják, hogy a jóvátételi bizottság hamarosan módosítani fogja a májusban hozott szentesítésen határozatát, hogy Magyarország megmentésére utat nyisson.

A kisantant miniszterelnöki konferenciája

Prága, aug. 5. A Cseki Deník, amely közel áll a kormányhoz, azt írja, hogy már Sinaióban tervezték a kis-antant miniszterelnökeinek konferenciáját s az most valószínűleg létrejön Karlsbadban, mert együtt lesz mind a három miniszterel-

nök. Svehla miniszterelnök már a jövő héten Karlsbadba utazik üdülésre. Bratianu román miniszterelnököt is legközelebb várják oda. Pasics miniszterelnök pedig egyidejűleg a közeli Marienbadban fog nyaralni. A konferenciát augusztusra tervezik.

Belgrád, aug. 5. (Cseh Sajtóiroda.) Nincsies külügyminiszter a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a sinajai konferencia nagy előrehaladást mutat a kisantant közös ügyeinek elintézésében. A miniszter végül közölte, hogy ezentul a kisantant államai évenként két értekezletet fognak tartani. A legközelebbi értekezlet Belgrádban lesz, az utána következő pedig Prágában.

Megszűnt a mozdonyvezetők sztrájkja

A vonatok rendesen közlekednek — A letartóztatott vezetőket mind szabadon bocsátották

Debrecenben még részleges sztrájk van

Már ma reggeli számunkban leleztük, hogy a sztrájkhangulat a tegnapi nap folyamán alaposan megváltozott a mozdonyvezetők és fűtők között s a jelekből, a mozdonyvezetők szörványos munkára jelentkezéséből következtetve mára a sztrájk megszűnését várták. Ez a várakozásunk valóra vált: a mai napon véget ért a sztrájk. A kormány és az illetékes hatóságok erőfeszítése nyilvánvalóvá tette a mozdonyvezetők és fűtők előtt, hogy a közszolgálati munkát büntetlenül nem hagyhatják abba és a sztrájk folytatásával óriási felelősséget hárítanak magukra.

Mint budapesti tudósítónk jelenti, tegnap délután küldöttség járt a kereskedelmiügyi minisztériumban és a főkapitányságon a békés megegyezés érdekében. Ugy a minisztériumban, mint a főkapitányságon azt a választ kapták a sztrájkolók képviselői, hogy semmiféle felhétel kikötésébe nem mehetnek bele az illetékes hatóságok, egyetlen követelésük van: hogy azonnal kezdjék meg a munkát. Az esti órákban a sztrájkolók képviselői teljesítették is ezt a követelést és vállalkoztak arra, hogy a sztrájkot a lehető legnagyobb gyorsasággal megszüntetik.

A főkapitányságról éjszaka és ma délelőtt nem bocsátották el mind az őrizetbe vet sztrájkbizottságot és a bizalmi férfiakat, mert arra az álláspontra helyezkedett az államrendőrség, hogy elbocsátásról csak akkor lehet szó, ha az államvasutak igazgatósága hivatalos értesítést ad a főkapitányságnak arról, hogy a munka minden vonalon teljes erővel megindult. Az éjszakai órákban arról volt szó, hogy már reggelre értesíteni tudják az összes sztrájkolókat a munkaüzből felvételéről, ennek azonban technikai nehézségei voltak. A mozdonyvezetők és fűtők ugyanis legnagyobb részét a főváros környékén laknak s így nem lehetett őket idejében értesíteni, másrészt nehézséget okozott az a körülmény, hogy a mozdonyvezetők és fűtők szövetségének vezetősége a rendőrség őrizetében van s így nincs módjában személyesen informálni a sztrájkolókat arról, hogy a sztrájk valóban megszűnt. Mindamellett a ma délelőtti órákban ugy

10 óra felé nagyszámban jelentkeztek a nyugoti és a keleti pályaudvaron a mozdonyvezetők és fűtők azzal, hogy megakariák kezdeni a munkát.

Déli 12 órakor újabb küldöttség jelent meg a főkapitányságon a Mozdonyvezetők Szövetségének megbízásából és beszámolt azokról a nehézségekről, melyekkel a sztrájk beszüntetésének hírel adása jár és hangsúlyozta, hogy sokkal hamarabb lehetne helyreállítani a teljes vasúti forgalmat, ha az őrizetbe vett intéző bizottsági vezetők maguk intézkednének. A főkapitányságon mérlegelték ezeket a kijelentéseket és délben egy órakor Andreika Károly főkapitányhelyettes a még őrizetben levő 36 mozdonyvezető és fűtő közül 20-at előállítottat és ismertette velük a helyzetet, figyelmeztette őket arra, hogy minden erejükkel oda kellhatniok, hogy a még munkába nem állott mozdonyvezetők és fűtők haladéktalanul kezdjék meg a munkát, mert azt kívánja az ország érdeke. A mozdonyvezetők és fűtők egyhanguan kijelentették, hogy ők maguk hajlandók haladéktalanul felvenni a munkát. A 28 őrizetbe vett vasutasi Andréika főkapitányhelyettes egyenként kihallgatta, jegyzőkönyvet vett fel velük, amelyben ezek kötelező ígéretet tettek a munka megkezdésére, majd délután 4 órakor szabadon bocsátotta őket. Ez a 28 ember annak a bizottságnak volt a tagja, mely a sztrájk kimondásaitán abból a célból alakult, hogy gondoskodjanak a fűtőházak és mozdonyok épségéről, valamint arról, hogy visszatartsák a sztrájkolókat esetleges rendbontástól.

A főkapitányságon a sztrájkból kifelőleg ezután már csak 8 mozdonyvezető és fűtő maradt őrizetben. Ezek az úgynevezett igazoló-bizottság tagjai. További őrizetben tartásuk azért történt meg a főkapitányság biztosítva akarta látni, hogy a vasúti forgalom teljes egészében újból megkezdődik. A rendőrség álláspontja szerint ezt a 8 szövetségi embert a sztrájk kimondásáért és következményeikért terhelő elsősorban a felelősség.

Éjszaka jelenti budapesti tudósítónk: A főkapitányságon ma délután kihallgatták a mozdonyvezetők intéző bizottságának tagjait és kihallgatásuk után őket is szabadon bocsátották. Az utolsó elbocsátás este fél 10-kor történt, így tehát a sztrájkolók mozdonyvezetők és fűtők közül egy sincs a főkapitányságon őrizetben, de az eljárás folyik ellenük. Ugy a MÁV-nál, mint a Déli vasutnál az összes mozdonyvezetők és fűtők teljes létszámban munkába állottak.

A legfinomabb férfi- és női
ANGOL GYAPJUSZÖVETEK,
 grenadinok, női- és gyermek kötött ruhák, harisnyák állandó és olcsó beszerzési forrása a
MAYER DIVATÁRUHÁZ Piac-u. 18. (Tisza-palota)
 Tulajdonos: Mayer A. János.

Debrecenben még nem szűnt meg a mozdonyvezetők sztrájkja

A félhivatalos Magyar Tavasirati Iroda ma éjszaka a következő jelentést adta ki:

A m. kir. államvasutak igazgatóságától kapott értesítés alapján közöljük, hogy az államvasutak vonalain az egész személyi és áruforgalmat a vasárnapra virradó éjszakán lezavarták, kivéve a debreceni üzletvezetőség vonalhalozását, ahol a korlátlan áruforgalom csak hétfőn indul meg.

Ez a hír azt jelenti, hogy a debreceni pályaudvaron még most sem szűnt meg teljesen a mozdonyvezetők és a fűtők sztrájkja. A budapesti hírek hatása alatt a mozdonyvezetők egyrésze külföldre járult ugyan a debreceni rendőrkapitányság vezetője elé és kijelentette, hogy munkába akar állni, másik része azonban nem hajlandó felvenni a munkát, amíg a budapesti kiküldöttek haza nem érkeznek és nem informálják őket.

Dél előtt a fűtőházban már munkába álltak és a Debrecenből induló szükségvonatokat ezek vezették. — Az üzletvezetőség, hogy a forgalmat le tudja bonyolítani, berendelte a nyugalmazott mozdonyvezetőket és fűtőket is.

A mozdonyvezetők nagy része és a fűtők az állomás környékén tartózkodtak és igyekeztek az eseményeket. A befutó szükségvonatokat megrehanva a kísérő személyzettől igyekeztek információt szerezni az egyes állomások állásfoglalásáról.

Tudósítónk az est folyamán beszélt Balázs Károly üzletvezetővel, aki a debreceni vonatkozó személyzet részleges sztrájkjáról a következőket mondta:

— A debreceni mozdonyvezetők és fűtők egyrésze délelőtt jelentkezett munkára a fűtőházban, a többség azonban nem állt munkába. Megbízottjuk Ba-

dapestről még nem jött meg és addig nem akarják felvenni a munkát, míg nem beszélnek vele. Az esti gyorsvonattal várják az érkezését, de mert nem jött meg, elhatározták hogy holnap reggel a Nagyerdőn gyűlést tartanak és határoznak a sztrájk ügyében.

Az első rendes vonat

Igy a debreceni pályaudvaron nem indult még meg a teljes munka. Az egész pályaudvaron mindössze 10 mozdony dolgozik. Az összes kijáratokat elállták a nemzeti munkavédelmi osztag tagjai és csak szigorú igazoltatás után engedik a pályaudvar területére az embere-

ket. A Perronon egy karszalagos katonai vasuti különítmény táborozik, a II. osztályu váróteremben pedig gulákba rakott fegyverek mellett esendőrök tartózkodnak. A pályaudvarról ma 5 személyvonat és 3 tehervonat indult, részben — délelőtt — mérnökök vezetésével. A délutániak már rendes mozdonyvezetőkkel indultak.

A pesti gyors 10 perc késéssel robogott be az állomásra. Az első rendes pesti vonatot nagy tömeg várta az állomáson. Az utasok kiszállása után a nemzeti munkavédelmi osztag tagjai megtisztították a pályaudvar területét és csak szolgálatban levő vasutasoknak engedték meg az ott tartózkodást.

Kiutalták a közalkalmazottak főlemelt illetményeit

Budapest, aug. 5. A minisztertanács tudvalegyően július 30-án tartott ülésében elhatározta, hogy a közszolgálatban álló tisztviselőknek és egyéb alkalmazottaknak, valamint a honvédség, esendőrség, vámőrség, folyamőrség és államrendőrség tagjainak illetményeit illetőleg a nyugdíjasok, özvegyek és árvák ellátási díjait augusztus 1-től kezdődőleg 100 százalékkal felemelik.

Az erre vonatkozó rendelet a Budapesti Közlöny vasárnapi számban jelenik meg. A rendelet utasítja az illetékes hatóságokat és hivatalokat, valamint a pénztárakat, hogy tekintettel a nemzetgyűlésben elfogadott ama határozati javaslatra is, amely szerint a közalkalmazottak illetményeit és a nyugdíjasok, özvegyek és árvák ellátási díjait a lehető legrövidebb idő alatt állapítsák meg és fizessék ki.

A munkások az értékálló bérért

A Magyarországi Szakszer-
vezeti Tanács pénteken a mi-

niszterelnök kijelentése alapján megbízást adott Peyer Károly és Farkas István képviselőknek, hogy az értékálló bérért és az indextörvényért indított tárgyalásokat folytassák a kereskedelemügyi miniszterrel. E tárgyalások eredményeit ma vitatta meg a szakszervezeti tanács Végleges megállapodásra nem jutottak és kedden folytatják a tanácskozásokat. Ebben az ügyben a következő információkat kaptuk:

— Ma már világosan látható, hogy toldozó-foldozó munka nem segít, csak gyökeres orvoslással lehet ezen a bajon segíteni. Az orvoslásnak sürgősen kell jönnie, mert igaz ugyan hogy egyes iparágakban már megállapították a béremelés mérvét, de ezt a munkások nem tartják kielégítőnek, még azokban a szakmákban sem, ahol a drágulásnak megfelelő bérjavítást sikerült elérni, még pedig azért, mert az alapberek olyan alacsonyra süllyedtek, hogy az ehhez szabott bérjavítások egyenlők a semmivel. Vannak mun-

kások, akik remegnek arra a gondolatra, hogy mi történik velük a télen, mert most sem tudnak fát venni. A szakszervezeti tanács elhatározta, hogy keddre készítsenek javaslatot, mely ezt a kérdést felelíti.

A munkások a Tattersalban nagygyűlést akarnak tartani, de a főváros egyelőre még nem bocsátotta rendelkezésre a helyiséget.

Megfelelheték

P. Nagy Zoltán meghívását

Ugy látszott, hogy a városi zeneiskola igazgatói állásának kérdését végleg megoldotta a városi tanács, amikor a zeneiskola zilált viszonyaira hivatkozva, P. Nagy Zoltánt hívta meg az igazgatói állásra. Ma azonban ismét történt valami, ami megint szőnyegre hozta az évek óta húzódo ügyet. Rickl Vilmos, Bakóczy Gábor, dr. Haendel Vilmos és Benkő János felelőseket adtak be a meghívás ellen.

A felelőseket azzal érvel a tanács intézkedése ellen, hogy ha a belügyminiszter megsemmisítette P. Nagy Zoltán megválasztását azzal az indoklással, hogy a kommun alatt tanúsított magaviselete miatt mozdították el állásától, ez az ok egyúttal meghívását is lehetetlenné teszi.

Azoknak azonban, akik a zeneiskolát újabb igazgatóválságtól és a válsággal együtt járó anyagi zavaroktól és a művészi színvonal csökkenésétől féltik, nincs okuk komolyabb aggodalomra. A felelőseket semmisítheti már meg a meghívás tényét. Az ügy ugyanis a felelőseket folytán most a közgyűlés elé kerül, amely minden bizonnyal helybenhagyja a meghívást és — a közgyűlés határozata ellen ebben az esetben nincs felelőseket. Így a P. Nagy Zoltán meghívása ellen ismét megindított mozgalom csak igen rövid ideig húzza el az évek során hírhedté vált ügyet.

LENGYEL kelmefestő,
vegylisztelő
Csepel-u. 28. és 29.

Debreceni ujságírók

X.

Hamar László

A múlt század hatvanas éveinek elején három ifjú találkozott a debreceni öszi Kollégium poros iskolapadjai között, mint a „poétika” osztály növendékei. A rokonlelkek rövidesen barátságot fogadtak egymásnak s elhatározták, hogy irodalmi működést foglalkoztatnak.

Felolvasták egymásnak verseiket, novelláikat s a barátságos bírálat szerint elküldötték a fővárosi lapoknak *Emília* (Szegefi Mórné) „Családi Kör” c. lila-színű boríték lappal megjelenő szépirodalmi lapjának, *Vahot* Imre „Nefeletts”-ének, *Freibeszi* István „Nepkelet”-jének.

És reegő idegekkel várták a szerkesztői üzeneteket. A három ifjak: Széll Farkas, a később országos hírű történettudós, Hamar László, aki mint városi nyugdíjas hivatalnok éli életének kilencvenedik évét, és a debreceni Széchenyi-utca 43. számú házában és Szántai Adolf (írói nevén Szántai Aladár).

Rendjén jöttek pedig a nevezett lapokban a versek, novellák s később csatlakozott hozzájuk a szintén velük egy osztályba járó Szana Tamás, a nagy hírre vergődő műkritikus dolgozatai is.

Hamar László írói tekintélye csak emelkedett, mikor a VIII. gimnázisták önképzőkörének pályadíját megnyerte egy elbeszéléssel.

Magyarország szellemi megteremtésének legszebb korát érte abban az időben, mikor a négyre szaporodott ifjak kikerültek az Alma Mater

falai közül. A művészetek minden ágán színeszettel, irodalom virágzába borult s Debrecenben megalakult a magyar színészet hőskorának legnevezetesebb társulata, amelyet „debreceni intendatúra” alatt ismer színészet-történelmünk s mely a Blaha Lujzákot, Odny Leheleket, Vidor Pálokat, Rónai Gyulákat, Vízvári Gyulákat stb. stb. nevelte a fővárosi három színháznak. (Itt tagyoskodott 1866—67. évek színházi telen Petőfi Zoltán mint kardalós.) Egy színházi évadban 51 operaelőadást tartottak a 210 közül s a milánói Scala-színház ünnepelt kolaratúrája, a debreceni Szent Anna-utcaiban nyomorgó Mándokyné Morzsay Emma énekelte a fő nőszerepeket a Verdi-dalművekben.

A debreceni „Színügyi Egylet”-nek szüksége volt a sajtó támogatására, annyival inkább, mert a városi tanács teljhatalmu megbízottja, Telegdy László „színházi felügyelő” (ma a kultur-tanácosos tőlti be e tisztséget) — intendáns akarván lenni, folyton intrikált a befolyása alatt álló „Alföldi Hírlap”-ban Kiss Sándor, akkori intendáns ellen s természetesen támadta a színház művész-személyzetét is, a színház tetemesen érezhető kárára.

Ennek ellensúlyozására az önzetlenül működő Színészegylet Hamar Lászlót bízta meg a színházat támogató, annak szép és művészi cikkeivel felkaroló cikkeik megírásával s egyes lapokban való elhelyezésével. Hamar előbb a fővárosi, nagy tekintélyű „Zenei lapok”-ba írt cikkeket, — az idősebb, Abrányi Kornél lapjába — ahol Blaha Lujza és társai először keltettek figyelmet. Hamar írásai révén, önmaguk iránt, majd Oláh Károlyal

és Szabó Antallal (mint miniszteri osztálytanácsos halt meg Budapesten) megalapította a „Debreceni”-t Hamar László és ezzel rálépett az újságírás kevés virággal, annál több tövissel kirakott útjaira.

Hellkon berkeibe is elkalandozott természetesen, hiszen sokak számára innen vezet oda az út. Tárcaikat, színbírálatokat, heti szemléket, társadalmi riportokat stb. írt s a politikai „Bel-földi” és „Külföldi-hírek” rovatait vezette majdnem egy évtizeden keresztül.

Később ugyancsak Hamar résztvett a „Debreceni Ellenőr” megalapításában is.

1871-ben a „Csokonai-szobor” országos ünnepségek közt leplezték le Debrecenben. Erre az alkalomra Hamar László egy „Csokonai Emlény” c. díszes kiállítású albumot adott ki, amelybe legkiválóbb tollforgatóink írtak közleményeket (Illyés Bálint, Szathmáry Károly, Tóvölgyi Titusz, Szana Tamás stb.).

Az albumban 3 könyvomatú kép van, amit nagy anyagi áldozatokkal Hamar László Bécsben készíttetett (akkor még nem volt Magyarországon hasonló műintézet). És az egyik kép reprodukálásával örök hálára kötelezte le önmaga iránt a nem hálás „utókor”. Ugyanis Csokonai még akkor fentállott halálózsáki helyét is lefényképezette s művészi másolatban közreadta „Album”-ban. Közben ezt a házat lerombolták, a nélkül, hogy megörökítették volna fényképfelvételben. E sorok írója ásta ki a multak emlékéből az Albumot s hozta nyilvánosságra ezt a képet a 100 éves jubileum alkalmával az összes fővárosi illusztrált lapokban annak a régi

„Emlény”-nek egyik külön nyomott lapja után.

Hamar László szindarabokat is írt s ezek közt a „Vidék jündere” című nagy sikerrel került színre a debreceni színházban, mint a debreceni „Uri színház” Kazinczy-pályázatán első díjat nyert pályamű.

Irodalmi értékesség tekintetében sokkal értékesebb ennél a „Biboros hölgy” című magyar történelmi-háttérű dráma, melyen megérzik a klasszikusok hatása s melynek emelkedett, sokszor pathetikus-előadásra alkalmas hangja, szép és magyaros nyelvezete nagyon megfelelt nemcsak korának, de az irodalmi hagyományoknak is. Egyes részleteit sokáig szavalták az iskolai ünnepélyeken s Karczag Vilmos, mint „színesz-növendékjelölt” is ezzel aratott sikert.

1881-ben írta meg az „Inarlovagok” című színművét, hogy egyetlen színházi este határozzon végérvényesen egy ember további sorsa felett.

A színigazgatók mindannyian üzletemberek is. De hiszen akik — dícséret a kivételeknek, — nem azok: mint Bakolczai Pál, Molv Tamás stb. tónkre is mentek anyagilag. Az akkori színigazgató (kimélet a nevének) a darab premierjét egy Blaha Lujza vendégszereplés utáni napon tűzte ki előadásra. Ugy gondolkodott, hogy a „helyi szerző” a három napos vendégszereplés után is „behozza” a maga közönségét.

A premieren a ház üres volt... A teljes díszben megjelenő szerző beteg is volt, — talán a premiérről egyélt járó izgalomtól. Mikor meglátta a majdnem üres nézőteret, kudarcának teljes tudatában otthagya a színházat. Hazament s összehívta a tollát.

A debreceni bérmozgalmak

A debreceni cipésmunkások
ma délelőtt bejelentették az iparhatóság bérmozgalmukat és kérték a békéltető tárgyalások megindítását. A munkások 100 százalékos bérjavítást kérnek. A munkaadókkal eddig folytatott tárgyalások eredménytelenül végződtek, mert a mesterek nem hajlandók megadni a 100 százalékos javítást. Az iparhatóság vezetője a békéltető tárgyalást hétfőn délelőtt fél 12 órára tűzte ki.

A kereskedelmi alkalmazottak
is kérik a békéltető tárgyalások megindítását. A bérjavítást nem kötik százalékos arányhoz, hanem a megélhetést fedező méltányos fizetést kérik. A békéltető tárgyalást az alkalmazottak és főnökök közt szerdán délelőtt tartják meg az iparhatóságon.

A férfiszabómunkások
bérmozgalmában megtartott békéltető tárgyalások eredménytelenül végződtek. A munkások 50 százalékos javítást kérnek, a munkaadók ezzel szemben csupán 15 százalékos javítást ígérnek. A munkások a bérjavítást visszamenőleg augusztus 2-től kérik, a mesterek pedig csak augusztus 6-tól hajlandók megadni a felajánlott javítást. A külső munkásoknak 125 százalékos órabért ígérték. Az újabb békéltető tárgyalás kedden délelőtt 12 órakor lesz.

Az építőipari munkások
bérrendezése ügyében ma délelőtt tárgyaltak az iparhatóságon. A bérmegállapító bizottság a munkások fizetését augusztus 6-tól felemelte. A minimális órabér 1944 korona, a maximum 117 korona. A bérmegállapító bizottság minden pénteken összejön és rendezi a fizetést a drágasághoz mérten.

A nőiszabók
ma délelőtt megegyeztek munkaadóikkal. Az eddigi fizetésükre 25 százalékos javítást kaptak július 30-ig visszamenőleg. A további béremeléseknél a budapesti nőiszabók fizetésének megfelelően járnak el.

Vasmunkások
A Hajdumegyei Vasöntő és Gépgyár munkásai a múlt héten megindították bérmozgalmukat, de az eddigi tárgyalások még nem vezettek eredményre. A munkások 40 százalékos emelést kérnek. A munkaadó a tárgyalásokat megszakította és elutazott. A munkások a budapesti ármezőgazdaságokhoz arányítva kérik a javítást.

Az épületlakosok
ma békéltető tárgyalásra gyűltek össze és megegyeztek a munkaadókkal. Ma is élő felesége — hűséges osztályosa hosszúra nyúlt életnek — beszél, hogy akkori elkeseredésében megfogadta, hogy sohasem ír többet se szindarabokat, se hírlapi cikket. Azonnal elhagyta a redakciót s előbb a „Duna-biztosító” társaságnál foglalt el szerény díjazású állást, majd a nemes város szolgálatába állott. Itt még mint városi könyvtáros, nem tagadta meg irodalom-szeretetét s a Hamar László gondos körültekintésének köszönhető a most már Közművelődési Könyvtár címen ismert ingyenes városi könyvtár anyanyelvű, köztük egy olyan „összes jókai” regénysorozat, amelyet mindössze 10 példányban nyomtatnak ki a Révay-testvérek. (Japán papíron Debreczen városa rendelte meg és egyedül még Szeged városa.) Névtelenül résztvevő a ma is népszerű Debreceni Képes Kalendárium megindításában és tényleges szerkesztésében (1901), de a nevet nyomtatásban nagyon elvéve láthatjuk, fogadásához híven. Szana Tamás, Szell Farkas — régi barátjai — hívták a fővárosba. Nem ment! Debreczeni polgár lett, aki háza is szerzett. A háború és az azt követő idők eladatták vele a házat, sokat érő könyvtárát s most mint „szellér” egy kétszobás lakásban (konyhával) tényleg életét, betöltve annak 80-ik évét. A magistermeű, de hajlott vállu, angolosan — illetve művésziessen — simára borotvált arcu vén embert gyakran láthatják a debreczeniek, a mint kis szatyorjában viszi háza a bevásárolt zöldségét. És húst nagyon ritkán!

Szy Z.

kal. A budapesti index alapján 80-90 százalékos bérjavítást kaptak. A műhelyekben a munka zavartalanul folyik.

A borbélyok
bérmozgalmában a helyzet változatlan. A segédek követeléseik mellett kitartanak. A munkaadókkal megkezdett tárgyalások megszakadtak, mert a mesterek szakosztálya nem ül össze és így nem határozhatnak a segédek bérkövetelése ügyében.

Coolidge elnök hivatalba lépett

London, aug. 4. Coolidge, az Északamerikai Egyesült Államok új elnöke, tegnap foglalta el új állását és letele a esküdt. Ugyanekkor az egész kabinet beadta a lemondását, de valószínű, hogy az elnök nem fogadja el.

Coolidge energikus magatartásától Amerikában a bolsevizmus minden kísérletének letörését várják. Az új elnök különösen külügyi kérdésekben rendkívül tájékozott.

Washington, aug. 4. Az új elnök tegnap Washingtonba érkezett.

Páris, aug. 4. Harding elnök hirtelen halála a köztársasági elnököt a Newyork Herald was-

hingtoni jelentése szerint legáltalában is átmenetileg zavarba hozta. Ha Coolidge elnök a pártot nem tömöríti új egységes fronton, attól kell tartani, hogy a párt irakciókra szakadozik és a jövő évi elnökválasztáson a császári jelöltek egész sora fog fellépni.

Harding temetése

San Francisco, aug. 4. (Reuter.) Harding elnök holttestét ma este külön vonaton katonai kísérettel Washingtonba szállították. Hardingot Marionban helyezik örök nyugalomra. Az elhunytat őt kezelő orvosa kijelentette, hogy Harding szélhűdés vagy agyvelőüreg repedés következtében halt meg. A halál a halmérgezéssel való összefüggés nélkül is bekövetkezett volna. Harding testvére hasonló körülmények között halt meg. Ugy látszik, az elnök néhány év óta véremszegesedésben szenvedett.

San Francisco, aug. 4. (Havas.) Harding elnök holttestét ma különvonat szállította Washingtonba. Egyszerű gyászszertartás után vitték a koporsót a vasutra s a polgárok, katonák, tengerészek százezrei kísérték a vasúthoz.

A Ruhr-vidék megszállása csak az 1871-iki német recept

Közzétették a francia-belga választ

Páris, aug. 4. A francia kormány az angol jegyzékre adott válaszában kijelenti, hogy nagy mértékben méltányolja a megegyezés elérésére irányuló óhaját, mely az angol kormányt áthatja és kívánja, hogy a megoldás Angliával egyetértően történjék. Négy évi várakozás és mindenféle kísérletezés után a francia és belga kormány arra az elhatározásra jutott, hogy csak az a rendszer alkalmazható ezentúl, amelyet Németország 1871. évben alkalmazott. A zálogot, amely kezükben van, csak a fizetések arányában lépésről-lépésre adják fel.

A franciák nem osztják az angol kormányt az azt a peszsimista felfogását, hogy a Ruhr-vidék megszállása nem érte el az óhajtott hatást, mert a franciák csak azt akarták, hogy Németországban kényszerűen fizetési hajlandóságot teremtsenek. Ha Németország nem számított volna esztelen módon a szövetségesek meghasonlására, akkor hamar engedett volna. Teljesen bizonyosak vagyunk benne — mondja a jegyzék — hogy ha az angol kormány közölné a német kormányval, hogy politikáját helyteleníti, nyomban minden ismét helyrejönné. A közgazdasági probléma megoldása egyedül és kizárólag Németország kezében van, mert a passzív ellenállás a legfőbb akadály a normális helyzet visszatérésének.

Az adósság összegének újabb megállapításához sem csatlako-

zik a francia kormány. Nem felejtjük el, hogy 1871-ben senkinek a világon nem jutott eszébe megkérdezni, vajon Franciaország jogosnak és keresztülvethetőnek találja-e a frankfurti békét.

A belga válasz

Brüsszel, aug. 4. A belga kormány augusztus 3-án a lord Curzon július 20-iki airtatára átvitt választérvékben annak a nézetének ad kifejezést, hogy igazságtalanság volna Németország tájtozását leszállítani és a belső és külső adósságok nyomasztó terhét továbbra is az elpusztított országokkal viseltetni. Belgium esatlakozik ahoz az angol állásponthez, amely a szövetségesek közötti megbeszélést javasolja annak a részletes tervnek kidolgozása céljából, amely a szövetségesek pénzügyveinek rendezését célozza.

Brüsszel, aug. 4. A ma nyilvánosságra jutott belga választérvéknek különösen a befejező része érdekes, amelyben arról van szó, hogy a versaillesi békeszerződés értelmében a jóvátételi bizottság van hivatva a reparáció kérdését tisztázni. Ha tehát ennek ellenére a hatalmak abban állapodnának meg,

TÜKÖRGYÁRTÁS
mindenféle új tükrök készítése, régi tükrök újra öntése
CSAPÓ-UTCA 19. SZ.
Debreceni Üvegcsiszoló- és Tüköráruháza.

ÚJ GÉPJAVÍTÓ MŰHELY!
Van szerencsém értesíteni, hogy a volt Vértess Testvérek cégtől megváltam és
MIBLÓS-UTCA 53. SZÁM ALATT
újjonnan berendezett gépjavitó műhelyt nyitottam, ahol mindenféle gépjavitást, vaszerterga munkát és autogén hegesztést vállallok. — Szíves partiókat továbbra is vállallok. —
Vértess János, a volt Vértess Testvérek cég baltája. — — —

hogy Németország fizetőképességének megvizsgálására nemzetközi szakértőket küldjenek ki, úgy a jóvátételi bizottság dolga lenne, hogy az eldöntésre váró kérdéseket összegezze és megjelölje a zálogokat.

Ami a Ruhr-terület megszállását illeti, kifejté a jegyzék, hogy a kiűrés csak olyan mértékben és fokozatosan történhetik meg, mint ahogy Németország elgeget tett jóvátételi kötelezettségeinek. Ha a passzív ellenállás megszűnik, úgy Belgium Franciaországgal egyetértőleg kész lesz a megszállást megfosztani katonai jellegétől, de szükségesnek látja a német államháztartás és pénzügyi gazdálkodás szigorú ellenőrzését.

Végül megköszöni a belga kormány Angliának, hogy hajlandó Franciaország és Belgium területi biztonsága felől tárgyalásokba bocsátkozni.

A német munkások nem adják fel a passzívenállást

Berlin, aug. 4. A szakszervezetek köréből és a Ruhr-vidékről a lapok arról értesülnek, hogy a passzív ellenállást nem szüntethetik meg, még Anglia fellépésére sem. Különösen a vasutasok hangoztatják ezt.

Siri herceg — a világtalador

Zágrábban egy kémkedési affér foglalkoztatja a rendőrséget. Az affárnak legérdekesebb alakja Abdagics Szulejman, aki a nagyvilágban Siri herceg néven forog.

Abdagics szarajevói szegény muzulmán család sarja. Külsője vonzó, uri magatartása mindenkinél a rokonszenvét első érintkezésre megnyerte, csaknem valamennyi európai nyelvet beszéli, azonkívül japánul és arabul is tud. Egyikben husz üveg pezsgőért három nap alatt megtanult oroszul. Mindenne, ami mozgalom, szervezés kész örömmel vállalkozott, hogy a megbízott után hamarosan cserbenhagyja. Szereitől jól élni és nagy pénzeket keresni.

Ismertebb kalandjai a következők: Szarajevóban egyszer ellopta egy előkelő ur zsebórát és amikor ezért felelősegre vonták, azt válaszolta, hogy neki, mint északaköz embernek szüksége van a zsebórára, míg a nap-palt ébren töltő ur láthatja a város számtalan toronyórán is az idő mulását.

Berlinbe tartózkodása idején hallotta, hogy az ottani török követség egy tisztviselője meghalt és temetésére Bécsből papot rendeltek. Elment a követségre, török papként mutatkozott be és busás honoráriumért elvégezte a jámbor tisztviselő temetési szertartását. Mire az igazi pap megérkezett, Abdagicsnak már nem lehetett nyomát találni Berlinben.

Egy bécsi északai kávéházba tévedt be egyszer Abdagics, akinek egy fillér sem volt a zsebében. Előkelően leült és pezsgőt rendelt. Egyszerre a szomszéd asztalnál egy egzóikus, pirosfézes társaságot pillantott meg. Megtudta, hogy azok gazdag egyiptomiak. Magához rendelt a lokál igazgatóját, akinek átadja névjegyet: „Princ Siri, Hotel Imperial” és kijelenti hogy az egyiptomi társaság minden cehjét ő fizeti. A társaság egyszer csak fizetni akar, de meglepetéssel értesül

Kalapok
uri fehérneműek és választékban
Frank Imrénél, Plac utca 43.

Valódi angol
férfi- és női öltöny és kosztüm kelmék, mosó- és divatáruk
nagy választékban kaphatók
Fischer Adolf és Fia, Plac utca 61. szám.

arról, hogy „6 császári fensége” viseli a költségeket. Persze rögtön asztalukhoz kérik a „fenséges” földjüket, a mulatság újból kezdődik, de a társaság költségeire, mert nem engedhetik meg, hogy a kiváló földi fizessen értük Másnap fénves bankett, együtt mentek az operába, autón kirándulásra.

Mindeme előzékenység ellenében „Siri herceg” is ki akart tenni magát, a következő estére meghívja tehát vacsorára az egész társaságot az „Imperiál”-ba. A társaság tagjai irakban, rendjelekkel meg is jelentek a vacsorára, de a vendéglátó herceg ékkor már a harmadik ország határán állt...

A múlt évben a szarajevói rendőrség egy titkos büntényt fedezett fel. A klubot Abdagics alapította, akit ezért a rendőrség kiutasított a városból, Abdagics azóta Zágrábban élt.

Sokan azt hiszik, hogy a kémszervezet, amelynek munkájában részt vett, maga Abdagics árulta el — jó pénz ígérete ellenében.

Vérvádmese az Érmelléken

A közeli Érmelléknek oláh megszállás alatt álló részén a múlt napokban az egyszerű földműves lakosság körében elterjedt egy ostoba vérvád meseje és olyan állapotokat teremtett, amelyek erősen emlékeztetnek a tiszaszentlőrinci vérvád idején kerekedett tömegszühörszóra. Érmihályfalva, Aszsonyvávár, Erkenéz, Szaniszló és Selény községekben nagyobb ünnepek és atrocitások voltak, amelyeknek hatása alatt a községek zsidósága hemekült Nagyváradra. A helyzet Nagyváradon se volt a legrosszabb, mert eleinte azt hitték, hogy a téli antiszemita zavargások ismétlődnek meg, amelyek Nagyváradon ugyan erőteljes kísérletként omlottak össze, de Kolozsváron és Erdély több nagy városában meglehetősen elajultak. Azt hitték ugyanis, hogy a vérvádhistóriát bukaresti agitációra dobták a nép közé és minden jel arra mutatott, hogy az ellentételek antiszemita propaganda egész Erdélyben úrra feled. A nyomozás azonban megállapította, hogy az érmelléki mozgalmakat helyi agitáció szította és sikerült kinyomozni azt is, hogy ki volt a bujtogatás közvetlen részese.

Ezelőtt három hónappal Nagykárolyból Érmihályfalvára költözött egy Kerekes nevű pénzügyőr, aki a megszállás előtt a szatmári körletben teljesített szolgálatot. A nyugalmi vonult finánc házat és földet vásárolt magának Érmihályfalván és a sikerlédák között tekintélyes pozíciót szerzett magának. A nyomozás megállapította, hogy ez a pénzügyőr volt az, aki a vérvádat terjeszti és magyart nyelvi röprátokat terjesztett a nép között. A röpirat szerint a zsidók új templomuk felszenteléséhez hatvan keresztény lány vétet akariák venni. Két héten keresztül folyt a lehetetlen izgatás, amely eleinte csak demonstrációkban nyilvánult meg az első vasárnap délutánján azonban a felzúgott tömeg a zsidók háza elé vonult és öklöt rázva kiabálták: — Ugy-e, jó lenne a magyar vért általában a tömeg magatartása arra vallott, hogy Cusa fascistaának fölötté ügyes trükkjeiről van szó, akik nem is felekezett, hanem faji ellentéteket szítottak az Érmellék magyar lakossága körében.

Az otromba mese különösen az aszszonyok körében talált termékeny talaira, akik egymást izgatták a legfán-

Uri fehérenemű készitést vállal DEBRECENI MECHANIKAI FEHERNEMŰ VÁLLALAT SZÉCHENYI-UTCA 30. Villanyerőre berendezett üzem.

Feldheim Imre POSZTÓHÁZ Kossuth-utca 6. még mindig a legolcsóbb bővítési hely

Igy került bele a köztudatba a semjéni kukoricásban talált fej nélküli gyermekhulla és az épülő templom körül felfedezett véryomok. Az érmeileki parasztok a rémlátások hatása alatt két héten keresztül nem engedték ki az utcára a gyermekeiket.

Az atrocitások nem álltak meg a falu belsejében, kiterjedtek a vasútállomásra is, ahol vonatkezelésekor taszítikusabb részletek terjesztésével, botokkal felszerelt csoportok jelentek meg, leszedték a zsidókat a vonatról és súlyosan inzultálták őket. Az érmelléki zsidók Szelezsán Romulusz főszolgabíróhoz fordultak védelemért, aki tett is ígéretet, de a román csendőrség végig passzívan viselkedett és bár a pályaudvarokon rendszertint négy tagból álló csendőrpátról teljesít szolgálatot, a verekedések idejében vagy láthatatlanokká vált, vagy pedig nyugodtan szemlélte a történeteket. A zsidók végre a református és a római katolikus papokhoz fordultak, akik megígérték, hogy mindent megtesznek a nép lecsillapítása érdekében. A római katolikus plébános igyekezett megnyugtani híveit, emberi méltóságától és lelkesi elhatározásáról azonban különösen Vég h református lelkész tett tanúbizonyságot, amikor híveit a templom udvarán hatalmas beszédben figyelmeztette az uszítás alantas háttérére és céljaira, majd kifejtette, hogy már maga az kereszténytelen dolog, ha valaki hitelt ad efaíta alias vádaknak.

A nyomozás egyelőre tovább folyik Kerekes pénzügyőr ellen, egyelőre azon a címen indítottak eljárást, hogy cenzurázatlan röpiratokat terjesztett.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek a református templomban: a Nagytemplomban d. e. 10 órakor prédikál Gábor András s.-lelkész, karéneket énekel a Postás-dalkör, d. n. 5 órakor prédikál Papp Imre s.-lelkész, a Kistemplomban d. e. 9 órakor Szele György lelkész, d. e. 11 órakor Konrád Zoltán vallásitanító lelkész, d. n. 3 órakor Ladányi Zsigmond s.-lelkész, a Ksuth-utcai templomban d. e. 10 órakor Ill. Csányi Benjámin s.-lelkész, d. n. 5 órakor Gábor András s.-lelkész, az Árpád-téri templomban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc lelkész, d. n. 3 órakor Peleskey Sándor s.-lelkész, az Ispóti-téri templomban d. e. 10 órakor Tóth Sándor, d. n. 3 órakor Zámboéry Sándor s.-lelkész, a Homokkerthben d. e. 10 órakor Kustár Dániel vallásitanító lelkész, a Nyilastelepen d. n. 5 órakor dr. Böttykös Béla s.-lelkész a szegényházban d. e. 10 órakor Zámboéry Sándor s.-lelkész.

Tanyai istentisztelet: Kösényiszegű Nagy Lajos vallásitanító lelkész. A „Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület” i. hó 5-én rendes heti összejövetelét Kollégium földszint 4. sz. alatt d. n. 5 órakor tartja.

A „Káiviniisták Templomegyesülete” vegyesénekkarának tanulási órái hetenkint esütörtökön tartatnak a kollégium ének- és zenetermében. Este 7-8-ig a hölgyek, 8-9-ig a férfiak részére. Új tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

Az időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: Hazánkban csak a nyugati széleken volt kevés eső. A hőmérséklet mág ma reggel is magasabb a normálisnál. A maximum Budapesten és Pécsen 33 fok, a minimum 13 fok Celsius Csengerben. Prognózis: Tulnyomóan derült száraz idő várható, későbbi hőemelkedéssel.

Fölemelték az élesztő árát Az OKÁB elnöke az élesztő fogyasztási árát kilogrammonként 70 koronára emelte fel.

Nyári utmutató megjelent, kapható Hegedűs és Sándor könyvkiadó részvénvtársaságnál.

Cowanko, Berbery gyapjuszövetek és nyári mosókelmek óriási választékban meglepő olcsón BIHARI ZSIGMOND posztóüzletében Plac-utca 16. Alföldi Takarékpálota. Elegáns férfiruhák legújabb divat szerint mérték után készülnek.

A városi muzeum zárva van a képtárral együtt máától fogva szeptemberig. Komoly érdeklődők és útazó idegenek azonban a történeti és a néprajzi osztályt hétköznapokon is megtekinthetik.

Az Országos Orvosszövetség Debreczen városi és Haidúvármegyei főokja ezuttal figyelmezteti tagjait, hogy a biztosító társaságokkal kötött szerződés i. év augusztus hó 15-én lejár. Mivel pedig a biztosító társaságokkal ez ügyben folytatott tárgyalások félbeszakadtak, az orvosi díjazásokra vonatkozólag i. év augusztus hó 15-től kezdve a szövetség központja által megállapított egyoldalu díjtételek lesznek irányadók. Az érdekelte kollégáknak bővebb felvilágosítással szolgál dr. Berencsy Zoltán főtitkár, Ferencz József-ut 31. d. e. 10-től 11-ig, délután 3-tól 5-ig.

Fölemelték a cukor árát. A pénzügyminiszter a behalldón termelt és a vámkülföldről behozott cukor után a fogyasztási adón felül fizetendő fogyasztási adón felül fizetendő kincstári részesedést további rendelkezésig kilogrammonként 1398 koronában állapította meg.

A középiskolások a hősi halottak emlékünnepéjén. A kultuszminiszter elrendelte, hogy a hősi halált haltak emlékeiről tartott ünnepélyekre a középiskolák és az alsóbb iskolák növendékeit tanáraik és tanítók kíséretében el kell vinni. Ilyen ünnepélyt Debreczenben kettőt tartanak évenként: augusztus 2-án és november 2-án a hősök temetőjében.

Egy volt német tiszt betört az apia kastélyába. Bérliből jelentik: A büntetőtörvényszék Kleudell Vilmos és Würger Erik pörét tárgyalta, akiket betöréses lopással vádolnak. Kleudell zászlós volt a német haditengerészetben, később pedig a hadsereg tisztjévé nevezték ki. Apja császári kamarás és udvari szertartásmester volt. A fiatalember 1919-ben szabadságra utazott hazá és többé nem tért vissza csapatához. Parancsnoksága szokás miatt eljárást indított ellene és egyuttal elrendelte a körözését. A fiatalember ekkor bujkálni kezdett Berlinben s a játékbárlangokban rossz társaságokba keveredett. Megismerkedett több betörővel akikkel jóbarátságra lépett. Később maga is betört, de tettenérték. A bíróság elítélte, a büntetését azonban egyik elmegyógyító intézetben töltötte ki, mert megállapították, hogy nem egészen épelméjű. A múlt év végén elbocsátották az intézetből. Alig, hogy kiszabadult, összetalálkozott Würgerrel és megheszelette vele, hogy együtt betörnek az apia kastélyába. A fiatalember, mint betörő jelenti meg családjának ősi fészében, de ismét rá-

lavesztett. A bíróság most kezdte meg a pör tárgyalását és valószínűnek tartják, hogy börtön helyett ismét elmegyógyító intézetbe küldik a rossz utra tért fiatalembert.

Adóügyi tanácsadás. A Kereskedő Társulat adóügyi irodájában (Plac-utca 8.) minden adózó szakszerű felvilágosítást nyerhet d. e. 9-től 1 óráig a most folyó felszólamlási bizottsági tárgyalásokon hozott és a közeljövőben törvényes intézkedéssel valorizálandó lövedelemadóra vonatkozó netalan sérelmes határozatok ellen beadandó közigazgatási bírósági panaszok célszerű összeállítására tekintetében, valamint általában minden adó- és illetékügyben.

A nagyváradi utagvar főgimnázium. Nagyváradról jelentik: A promontrei főgimnázium épületét április 7-én a román rendőrség a kolozsvári tanügyi vezérigazgatóság utasítására lepecsételte. Felbontások folytán a főügyészség arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrségnek a kolozsvári tanügyi hatóság nem adhat utastást bünygy zárlat jogánatosítására, amely törvényellenes volt. A nagyváradi törvényszék vizsgálóbírója ily módon elrendelte a zárlat feloldását.

Leégett gabonarakár. Szekszárdról jelentik: A szekszárdi vasútállomás közelében három gabonarakár állt, amelyek egyikében tüz ütött ki. A nagy szelvény rohamosan terjedt a tüzvész és körülbelül 20 vagon gabona esett a tűz áldozatául.

Nem működnek a román papírgyárak. Budapestről jelentik: A papírtörzsi értesítette a napilapokat, hogy a letedi és a busteni papírgyárak beszüntették üzemiüket. Emiatt a kiadók elhatározták, hogy redukált terjedelemben jelentetik meg lapjaikat. A mai napon már négy oldal, holnaptól kezdve pedig két oldal terjedelemben jelennek meg a bukaresti lapok és amennyiben szükségét látják, a példányszámokat is korlátozzák. A laptulajdonosok már régebben rndeltek külföldi gyárakban nagyobb mennyiségű újságpapírost és remélik, hogy az első szállítmányok már a napokban megérkeznek, úgy hogy a papírség leküzdhető lesz. Több kiadó elhatározta, hogy napilapjaik egyes számának árát a mai naptól kezdve két leire emeli föl.

ÓCSKA TANKÖNYVEKET LEGJOBB ÁRBAN VÁSÁROL ACZÉL ANTIQUARIUMA.

Önt meg akarják tévesztetni, mert dobozban és csomagban olyan pót-kávét árusítanak, mely a valódi Franckhos hasonlít ugyan, de mégsem a valódi Franck, hanem ennek csak megtévesztő utánzata. Ha az egyedül valódi Franckot akarja, akkor csak olyat fogadjon el, amelyen gyári jegyünk a lávédaráló és teljes aláírásunk: FRANCK HENRIK FIAI található.

Szösös búkkönyt, borsót, lencsét, mákot

és egyéb hüvelyeseket és magvakat magas árrban vesz és mintázott ajánlatot kér

MAYER HENRIK ÉS TÁRSA vetőmagnagykereskedése.

SÜRGŐNYCIM: VETOMAG. BUDAPEST, V., AKADEMIA-UTCA 8. TELEFON 158-II. és 165-62.

KÖZGAZDASÁG

Teljes üzlettelenség a bankközi forgalomban

Budapest, aug. 4.

A bankok és bizományosok egymásközti forgalmában ma íofórmán teljesen szünetelt az üzlet. A bankok és a bizományosok tartózkodnak az üzlettelenségtől, úgy hogy ma csak névleges kurzusokról lehet szó.

A kősztpénz-üzletben némi élénkség mutatkozott. 12-14 százalékkal kínáltak hitefpénzt.

Ma tették közzé a Giro nélküli üzletek leszámlálásának és lebonyolításának ügyrendjét, valamint a Magyar Bankárok és Pénzváltók Országos Egyesülete közösen megállapodtak az 1923 augusztus 7. 13 és 17 napokon létező üzletek leszámlására és lebonyolítására vonatkozólag. Az ezeken a napokon kötött üzleteket egy külön erre a célra létesített számlókönyv fogja leszámlálni és lebonyolítani s az az iroda más üzleteket nem fogad el.

Mai névleges árfolyamok:
Magyar Hírel 390000, Osztrák Hírel 175000, Salgó 550000, Kőszén 2250000, Athenacum ex jog 170000-180000, Rigler ex jog 40000-45000, Államvasút 460000, Ota 380000, Viktória butor 14000-15000, Georgia 680000-690000, Magyar Cukor 2400000, Mezőhegyesi Cukor 255000-260000, Concordia-szénhánya 19300, Mezőgazdasági Hírel 32000-35000, Kopetzky 4300-4600, Warmsdorfi 2200-2400, Corvin-gyár 9000-13000.

Nemesítémielentés: 1 koronás 1900, 2 koronás 3800, forint 5000, 5 koronás 9800, 10 koronás 50,000, 20 koronás 100,000, dicat 57,000.

Ezüst 800-as 380, 750-es 360, arany tört 14 karátos 9300, szímarany 17000, platina 160,000, forgalom csekély irányzat lanya.

A devizaközpont árfolyamai

Váluták	Vétel	Eladás
Napoleon pénz	68000.-	—
Angol font	87110.-	89110.-
Dollár	19115.-	19615.-
Hollandi forint	7777.-	7677.-
Svájc frank	3400.-	3500.-
Francia frank	1105.-	1139.-
Béla frank	880.-	914.-
Lira	823.-	857.-
Szokol	556.-	576.-
Dinár	199.-	206.-
Leva	177.-	184.-
Lei	94.5	101.5
Osztrák korona	0.268	0.285
Lengyel márka	0.078	0.092
Márka	0.020	0.025

Devizák

London	86910.-	88910.-
Newyork	19015.-	19515.-
Amsterdam	7477.-	7677.-
Svájc	3400.-	3500.-
Páris	1100.-	1134.-
Brüsszel	880.-	914.-
Milánó	823.-	857.-
Prága	556.-	576.-
Belgrád	199.-	206.-
Szófia	177.-	184.-
Bukarest	94.-	101.-
Bécs	0.268	0.285
Vársó	0.078	0.092
Berlin	0.015	0.020

Zürichi zárlat

Berlin 4 és hétnyelcad, Hollandia 21950, London 558 és egynegyed, Páris 2551, Milánó 3227 és fél, Prága 1635, BUDAPEST 3 és egynegyed, Bukarest 225, Vársó 23, Bécs 78 és fél, Szófia 520.

77.500 korona a buza

A mai terménytőzsdén a 78 kilogramos buza ára változatlan maradt, a 76 kilogramos buza árát azonban az árjegyző bizottság arra való tekintettel, hogy kereset alig volt, leszállította. A rozs és árpa ára emelkedett.

Hivatalos árak: Buza 76-os tiszavideki 75-76,000, 76-os egyéb származású óbuza 74-75,500, 78 kilogramos tiszavideki buza 76,500-77,500, egyéb 76-76,500, rozs 50-51,000, takarmány árpa 45-47,500, zab 70-72,000, tengeri 55-56,500, repce 127,500-155,000, korpa 31-32,000.

A debreceni piac

A debreceni terménypiacon a tegnaphoz képest estek az árak. Buza 76,000-78,000, rozs 50,000-52,000, árpa 45,000-50,000, zab 65-66,000, tengeri 70-74,000.

A tuzszi mázsája 9000-10,000, a tuskófa mázsája 8000-9099 korona.

A tejpiacon az árak emelkedtek. A tehénturó kilogramia 1400-1600, juhturó 3000, vaj 4000 korona. A tej felemelkedett literenkint 280-300 koronára, de alig lehet kapni. Rendszeren már a piac előtt összevásárolták a termelőktől. A tojás darabja 150 koronáról 240 koronára emelkedett.

A baromfi piacon is nagyot emelkedtek az árak. Egy pár pulyka 40,000 korona, sovány liba 20-40,000, sovány ruca 12,000-22,000 korona. Tyúk pária 12,000-18,000 korona, csirke pária 8-10,000, rántanivaló csirke 4-7,000 korona, káppan 14-20,000 korona. Liba- és rucalus kilogramia 8000-9000 korona.

Marhahús 6000, borjúhús 6000, juhús 4600, sertés hús 5800-6600 korona. Hal kilója 1500-4000 korona.

A zöldség- és gyümölcs piac árai nagyban változtak. Bab, szemes 6-700, borsó 7-800, burgonya 200-260 korna. Vereshagyma 4-600, fohagyma 6-700, paradicsom 4-600 korona. Örölt paprika ára kétszeresére ugrott tegnap óta: tegnap 3000-15,000-ig lehetett kapni, ma már a rózsapaprika ára 30,000 korona. Egy fei káposzta 100-700, karfiol 100-750 korona, kőteg sárgarépa 50-200 gyökér 50-200, retek 50-100, zöldhagyma 200-300 korona.

Egy esomó spenót 200, sóska és saláta 50 korona kalarabé 20-100, zeller 10-100, tök 100-600, ciorom 80-200, zöldpaprika 10-60, tengeri főznievaló 40-100 korona.

Dió 1200-1400, alma 300-700, körte 400-800, barack 600-1000, szilva 300-700 korona. Dinnye, görög 300-400, sárga 500-600 korona.

Fehérkenyér kilogramia 1200-1300 korona. Nullás, buzálszt 1500, a rozsliszt 1000 korona.

Meghívó. A Debreczeni Bank R.-T. 1923 augusztus hó 14-én délután 3 órakor saját helyiségében (József kir. herceg-u. 3.) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényeseg meghívóválnak azzal a fjevebvezetéssel, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében részvényeiket az intézet pénztáránál, vagy bármelyik helybeli pénztárcemél 5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniök. Tárvsorozat: 1. Hat igazgatósági tag választása. 2. Egy felügyelő-bizottsági tag választása. 3. Esetleges indítványok. Debreczen, 1923 augusztus 3. Az Igazgatóság.

BRÁZAY

Kalogén fogkrém a legjobb fogápolószer!

BRÁZAY

Kalogén szájvíz fertőtleníti a szájüreget!

BRÁZAY

Kalogén fogpor nagyzerő fogtisztító!

SZEPLŐ, PATTANÁS ÉS EGYÉB ARCBÁNTALMAK ELLEN HASZNÁLJON KORZÓ „ÉVA” ARCKENŐCSÖT ÉS SZAPPANT!

BESZE-REZHETŐ **KORZÓ** DROGUERIÁBAN, PIAC-UTCA 42.

KÖSZTPÉNZT

időjében TŐZSDEI MEGBIZÁSOKAT legelőnyösebben effektuál, VIDÉKI MEGBIZÁSOKAT pontosan teljesíti a Magyar Köztisztviselők s Állami Alkalmazottak Takarékp. Ntára Rt. Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. Telefon: József 60-40, József 135-32. Sürgőnycim: Cobdenbank.

Használjon csak

METEOR kávépótlékot!

Jobb és kiadósabb, mint bármely más gyártmány. Kapható mindenfűszerüzletben.

ELADÓ HÁZI!

Gazdálkodóknak, iparosoknak kereskedőknek alkalmas. Főterhez, vasúthoz közel. Nagy udvar, kert, pince. Villany, telefon bevezetve. Beköltözhető.

TIMÁR-U. II. TELEFON 10-92.

MANIKÜRÖZTESSEN

az „ILONÁBAN” SZENT ANNA-U. 1. SZ.

VASÁRUK, épület és butor

vasalások, réz-BAKOS vaskereskedésben.

Csapó-u. 88. Telefon 620.

Balkaru cilynder,

Wehler-Wilson, Central-Bobbin, nől és iparos gépek kaphatók oleón SZILÁGYI LAJOS kézimunka és műhímező vállalata. Széchenyi-utca 1. sz.

olcsó kertibutorok,

nyugszékek. Garantált száz anyagból készült vasalt és vasalatlan székerek.

kristálpal, akácküllökkel és szilfaanyaggal. — Szekéralkatrészek (agyak, löcsök, küllök stb.) Gyönyörű kivitelű, olajtengelyes Észterházy-kocsik. — Elsőrendű száraz anyagból készült tölgyarkák, falfrics. és széklec nagy vasalásokban állandóan raktáron.

Ráhrner Sándornál Debreczen, Piac-u. 43. TELEFON 962.

a Neuschloss-Lichtig Paipar R.-T. és a Pestszentlőrinczi Patkolyár R.-T. vezérképvisellete.

Nagyban és kicsinyben azonnal szállít

raktárról éppen úgy, mint a bányából házlatást, ipari és gazdasági célokra

POROSZ

SZENET KOKSZOT

mosott kovácszenet

a Deutschland, Hohenzollern, Schlesien, Gotthard, Paulus, Brandenburg, Lythandra, Wolfgang, Graf Franz, Frieden, Anna, Emma és Römer bányák szenének

magyarországi eladási irodája

VÁGÓ REZSŐ

SZÉNNAGYKERESKEDŐ

Budapest, V., Báthory u. 5.

Telefon: 21-37, 114-77, 147-00, 51-81.

Sürgőnycim: Tizezer Budapest.

VESZEK

legmagasabb árrban aranyat, ezüstöt, briliánt és gyöngyöket

GRITSCH GYÖRGY Kossuth u. 13. (Saját ház.)

TÓTH JÓZSEF

KERÁMIAI ÜZLET DEBRECZEN. TIMÁR-UTCA II TELEFON 10-92. Tűzállótégla, samottliszt, vtragserepek. Tűzálló agyag, mintázó agyag, kásmalom agyag. Porcellán-tűzhelyeserepek.

Felhívás hitelezőkhöz!

Uzonyi András Petőfi-tér 7. szám alatti ugynevezett Széchenyi-szálló és vendéglő bérlete megszűnővén, néhány darab ott levő ingóságát megvásároltam.

Felhívom azokat, kik az üzletből folyóan Uzonyi András-sal szemben hitelezők, vagy valamely igényt támaszthatni vélnék, hogy igényeiket folyó augusztus hó 6 (hétfő) délelőtt 11 óráig dr. Hódy és dr. Böszörményi ügyvéd urak Piac-utca 77. sz. a irodájában irásban jelentsék be, mert későbbi igények semmi tekintetben sem vételnek figyelembe.

Borgida Antal.

LISZT

a legjobb és legjobb minőségben, saját őrtésem, a legelősből napi árrban kaphatók. Sütőteők, pékek és kereskedők nagy árendé-: ményben részesüinek.

Révi István

uj lisztüzlete Nyugati-u. 2. a terménypiacon. Telefon: 12-61.

Mindenféle terménycikkek a legmagasabb napi árrban való vétele és legjutányosab eladása. Mindenféle terménycikkek lisztre való kicsomagása.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétévesig 10 szög 150 korona, haladva továbbá az 15 kor. Vasár- és ünnepnapokra 10 szög 200 korona, haladva továbbá az 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

V E T E L

Ocska vasat

rezet legmagasabb árért veszek. Elhasznált vasat kovacsoknak dupla vasért becsérellek. Nagyobb tételek házról elszállítok.

STEINER,
Eötvös-utca 110.
TELEFON: 6-86.

Aranyat,

ezüstöt, drágaköveket, hamis fogakat legmagasabb árrban veszek

Braun Mór
ékszerész, Piac-u. 31.
Mihalovits gyógyszer-tára mellett.

Fajdinnyét és minden nemző gyümölcsöt veszek Schön, Piac-utca 6.

ELADÁS

Betoncserép

kiváló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutgyűrűk, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementárúgyárban Debreczen, Kishegyesi-ut 2 Kisállomás mellett. Telefon 307.

TANULÓT FIZETÉSSEL FELVESZ

BÉSZLER ÉS DÁVID
vasereskedés,
PIAC-UTCA 7.

Mész darabos

és oltott, portland-cement, minden építkezési anyag legolcsóbban beszerezhető Singer Lajos Hatvan-utca 71. Telefon 746.

Írógépek

kellékek, irodai cikkek gépleírások nyomtatványok legolcsóbban
Dr. Árdó Miklósné
írógépcégnél
Simonffy-u. 2a II.
Telefon: 13-53.

Hencserek, piús diványok, matracok készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8.

Két kopirprés jó állapotban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Tűzifa Téglá Cserép

és építkezési anyagok, ahác és fölgyműfa jutányos áron kapható
"Turul"
fakitermelő vállalatnál
Csapó-u. 8.
Telep: Búszörményi-ut 2.

Eladó 2 antik Biedermayer ruhaszekrény és egy állótükör. Simonffy-ut 10.

Teljesen új farkas utazó bunda eladó. "Bunda" jelige a kiadóhivatalban.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánsat, zálogcédulát és hamis fogakat veszek legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Zongorák, hegedűk, vonóshangszerek javítását elvállalom. Liska, Bethlen-utca 27.

Intelligens zsidó család elvállal iskolás gyermeket I-II. gimn. teljes ellátásra, természetbeni fizetésért. Cím a kiadóhivatalban.

PIAC-UTCÁN KÜLÖNBEJÁRATU FÖLDSZINTI SZOBÁT MAGAS BÉRÉRT KERESÉK.

Cím a kiadóhivatalban.

Gépirásban jártas kisasszony felvétetik Adorján és Mandel fűszer-, gyarmatárú nagykereskedésben, Piac-utca 83.

Teljes ellátásra elfogad középiskolai tanulóleánykát természetbeni fizetésért egyedül álló urinó (tanárnő) Egészséges, modern lakás. Zongora, fürdőszoba van. Cím a kiadóhivatalban.

Kettő vagy háromszobás lakást keresünk. Ugyanőköt is jól díjazunk. Cím a kiadóhivatalban.

Különbejáratu, jól butorozott szobát keresek Piac-utcán, vagy közelében. Blas, Hatvan-utca 1. Telefon 386

GÉPIRÓNÓT

aki lehetőleg gyorsírást is tud
AZONNALI BELÉPÉSRE KERES
DR. FREUND-SALGÓ
iroda.

Kisasszony jó írással, irodai munkákra felvételek irásbeli ajánlat személyesen adandó be Földvárinnál, Széchenyi-utca 55. sz.

Izr. urfi család 1-2 középiskolai tanuló természetbeni fizetésért, teljes ellátásra elfogad. Német társalgás, zongora, fürdőszoba használat. Cím a kiadóhivatalban.

Irodai teendőkhöz jártas kisasszonyt, idősebb, lehetőleg nyugdíjas raktárnokot és ügyes fiatal irodai eljáráseányt keresünk 15 re, esetleg azonnaltalra. Műszaki társaság, Hunyadi-utca 17., az udvarban.

Nevelőadó kerestetik vidékre polgárista leányka mellé. Jelentkezni Erzsébet-utca 4.

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. "Szoba" jelige a kiadóhivatalban.

VEGYES

Aranyat, ezüstöt, briliánsot a legmagasabb árrban vásárol Kátai ékszerkereskedő, Piac-utca 19., II. em. Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Vásárolok mindennemű üveget, szervizet, porcellán- és disztárgyakat. Cím a kiadóhivatalban.

Elektra elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat legjutányosabban készíti. Debreczen, Hatvan-utca 2., I. em. Telefon: 895.

Sapka készítés Piac-u. 6.

Kossuth-szoborral szemben. Mindennemű civil sapka legszebben, legolcsóbban készült és készen is kapható a Sapkakészítésben Schön-nél és Külsővásár-tér 19/A.

A debreczeni Ipartestület pályázatot hirdet gépirónói állásra. Az állás azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt ajánlatok a fizetési igények megjelölésével az Ipartestület hivatalába adandók be.

Értesítés.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy műhelyemet és lakásomat Miklós-utca 29. sz. alól Arany János-utca 27. sz. alá helyeztem.

Tisztelettel Gyenes Antal vízvezetékészereelő. Telefon 937. Ugyanolt tanuló felvétetek.

Női ruha varrását, alakítását elvállalom. Házakhoz is elmegyek. Bundi-utca 3.

Budapest legforgalmasabb helyén, üzletembereknek igen alkalmas két szobás lakásomat elcserélném 3 szobás debreczeni lakásért. Cím a kiadóhivatalban.

Mérleget, súlyokat hitelesítve, szakszerűen javít. Használt rossz mérleget veszek Bihary mérlegkészítő, Miklós-utca 18.

Gyermek-, férfi- és női fürdő trikók, gyermekharisnyák prima minőségben, minden színben és olcsóbb gyermekharisnyák is kaphatók
Dr. HEGEDŰSNÉ
GYERMEKÖLVATHÁZBAN,
SIMONFFY-U. 2.

Saját magának ellensége, ha ruházatát nem Séllyei József férfiszabónál szerzi be. Javítások, újra átalakítva jutányos árrban. Péterfia-utca 44

Gazdák figyelmébe!

Építsen üregecs betonblokkokkal, 50 %-kal olcsóbb a tégláépítkezésnél. Gazdassági építkezéseknél kiválóan alkalmas. Betonblokk, cserép, kutgyűrű és sírkövek a Debreczen-Működgyárnál kaphatók.

Elsőrendű berlini sapkakészítés. Mindennemű civilsapkák, gépell kalapok legzebb kivitelben készítenek. Finom sapkák készen is kaphatók. Széchenyi-utca 16., kereszt-épület.

Menekült órák szakszerűen és meglepő olcsón vállal javításokat Rákóczi-utca 36 sz.

Értesítem t. vevőimet, hogy szücs-műhelyemet áthelyeztem Piac-utca 42. sz. alól **Miklós-utca 22.** szám alá, hol mindenféle szőrme-dolgokat izlésesen és pontosan készítek.
Altmann szücs,
Miklós-utca 22.

Cementlapok kutgyűrűk betonvályuk
portlandcement, kőpor, folyamkavics és homok kaphatók
LUKÁCS VILMOS ÉS TESTVÉRE
cement-árú gyárban.
Hatvan-u. 7. Károly Ferenc József-ut 3.
TELEFON 308.

KÖVÁRY SZÜCS
PIAC-UTCA 42. SZ.
Legszebb kivitelben készítek és alakítom szőrmemunkákat.

Elsőrendű darabos **MÉSZET,**
oltott meszet, szovált és horgolt cserépet, téglát, portlandcementet, szigetelő lemezt, betonhomokot, deszka- és faanyagot raktárról **azonnal szállít**
BARTHA építkezési anyagtelep.
Telefon 785. Ispóty-ut 3/b.

GÉPOLAJ, BENZIN, NYERSOLAJ
Kocsikenőcs, hengerolaj, petroleum, gépszir (tovotte), kátrány fedéllemez és bőrllemezek debreczeni raktárból legelőnyösebben beszerezhetőek
Bleyer Andor
Hatvan-utca 53. Telefon 7-28.

Legszebb alkalmi ajándék egy prima **zsebóra**
Omega. Doxa. Longines. Inga órák minden butor színben. Dívtas ékszer, leggyűrűk — legolcsóbban kaphatók —
BLATTNER BELA
Órák és ékszerész, Kossuth-u. 4.
Arany, ezüst beváltás!

Zsoldos tanintézet
a legjobban készítő **magánvizsgákra.**
Összefoglaló tankönyv.
A középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető **Budapest, VII., Dohány-u. 84.**

Athelyezés!
Van szerencsém n. b. megrandolím tudomására hozni, hogy Csapó-utca 28. alatt 11 éve fennálló címfestézetemet folyó év augusztus 1 én **Simonffy-utca 36.** szám alá helyeztem át. Megköszönve az eddigi támogatást, tovább szíves pártfogást kér.
Held Miklós
címfestő, Simonffy-u. 36.

Központi Éléstár
BERGER TESTVEREK
Miklós utca 2. szám.
(Apoló mozgóval szemben.)
Kapható jutányos áron mindennemű füst örlemény, buza dara, korpá, bab és egyéb élelmiszer.
Telefon szám 13-93.